

บทที่ 6

อภิปราย สรุป และ ข้อเสนอแนะ

อภิปราย

การวิจัยครั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งใช้ทะเบียนนักเรียนเป็นเครื่องมือในการวิจัย เป็นที่น่าสังเกตว่า ทะเบียนนักเรียนของบางโรงเรียน ไม่ค่อยจะเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน จึงทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพทางการศึกษาไม่ค่อยจะละเอียดนัก แต่อย่างไรก็ตามก็ได้ข้อมูลส่วนใหญ่ (85.83%) ใช้ในการวิจัย มีเพียงส่วนน้อย (24.17%) เท่านั้นที่ไม่ได้ใช้ในการวิจัย ทั้งนี้ได้ว่าข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ในการวิจัยสามารถแทนข้อมูลทั้งหมดได้ ทำให้การวิจัยมีผลที่น่าเชื่อถือได้

อีกส่วนหนึ่งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ปรากฏว่าในจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งออกไป...ได้รับคืนมาและใช้ในการวิจัยถึง 85.53% นับว่าได้ร่วมมือเป็นอย่างดี

จากสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ 4 ข้อ คือ

- (1) อัตราเพิ่มของนักเรียนต่างจังหวัดสูงขึ้นทุกปี
- (2) นักเรียนต่างจังหวัดมีประสิทธิภาพทางการศึกษาโดยสมบูรณ์ (100%)
- (3) เหตุผลอันเป็นมูลเหตุที่ทำให้นักเรียนต่างจังหวัดตัดสินใจเข้ามาเรียนใน ส่วนกลาง บอมนั้นมากกว่าเหตุผลที่นักเรียนจะเรียนอยู่ที่ต่างจังหวัด
- (4) นักเรียนต่างจังหวัดประสบปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย มากกว่า เรื่องการ เรียนและการเงิน

ปรากฏว่า ผลการวิจัยที่ได้จัดแบ่งกับสมมติฐาน 2 ข้อ คือ ข้อ (1) และข้อ (2) และบอมนับสมมติฐานอีก 2 ข้อ คือ ข้อ (3) และข้อ (4)

ผลการวิจัยที่จัดแบ่งกับสมมติฐาน ข้อ (1) ก็เพราะว่า จากปี พ.ศ. 2508-2513

นั้น อัตราเพิ่มในปี 2510 ค่ำกว่าอัตราเพิ่มในปี พ.ศ. 2509 อยู่ 2.30% โดยอัตราเพิ่มในปี พ.ศ. 2509 และ 2510 เป็น 8.10% และ 5.72% ตามลำดับ อัตราเพิ่มในปี พ.ศ. 2511 เป็น 4.20% ก็ค่ำกว่าปี พ.ศ. 2510 อยู่ 1.52% แต่ในปี พ.ศ. 2512 อัตราเพิ่มเป็น 12.26% สูงกว่า ปี พ.ศ. 2511 ถึง 8.06% และในปี พ.ศ. 2513 อัตราเพิ่มเป็น 19.70% สูงกว่า ปี พ.ศ. 2512 อยู่ 7.44% จึงเห็นได้ว่าอัตราเพิ่มของนักเรียนต่างจังหวัดไม่เคยเพิ่มสูงจนทุกปี โดยอัตราเพิ่มลดลงใน 2 ปีแรก แล้วกลับสูงขึ้นใน 2 ปีสุดท้าย และจากอัตราเพิ่มใน 2 ปีสุดท้ายนี้ อาจจะคาดคะเนได้ว่า อัตราเพิ่มของนักเรียนต่างจังหวัดจะสูงขึ้นในอนาคต

ผลการวิจัยขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ(2) เพราะว่า นักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนในส่วนกลาง ตั้งแต่ พ.ศ. 2508-2511 ไม่มีปีใดเลยที่นักเรียน เรียนจบหลักสูตรภายใน 2 ปี 100% เต็ม หรือมีประสิทธิผลทางการศึกษาโดยสมบูรณ์ นั้นเอง โดยพิจารณาเป็นรายปีได้ดังนี้ นักเรียนต่างจังหวัดรุ่นเข้าเรียน ปี พ.ศ. 2508 มีประสิทธิผลทางการศึกษา 72.37% รุ่นเข้าเรียน พ.ศ. 2509 มีประสิทธิผลทางการศึกษา 76.02% รุ่นเข้าเรียน พ.ศ. 2510 มีประสิทธิผลทางการศึกษา 75.47% และรุ่นเข้าเรียน พ.ศ. 2511 มีประสิทธิผลทางการศึกษา 78.90% คิดโดยเฉลี่ยแล้ว จากปี พ.ศ. 2508-2511 นักเรียนต่างจังหวัดมีประสิทธิผลทางการศึกษา เพียง 75.67% แม้ว่าจะมีประสิทธิผลทางการศึกษาไม่สมบูรณ์ แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

ผลการวิจัยที่ยอมรับสมมติฐาน ข้อ(3) ก็เพราะว่า นักเรียนต่างจังหวัดได้ให้เหตุผลที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนในส่วนกลาง คิดเป็นคะแนนทั้งหมดได้ 969 คะแนน และได้เหตุผลที่จะเรียนอยู่ที่ต่างจังหวัดคิดเป็นคะแนนทั้งหมดได้ 707 คะแนน หรือเหตุผลที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนในส่วนกลางมี 57.82% ของเหตุผลทั้ง 2 อย่างรวมกัน และ เหตุผลที่จะเรียนอยู่ที่ต่างจังหวัด มี 42.18% ของเหตุผลทั้ง 2 อย่างรวมกัน จึงเห็นได้ชัดเจนว่า เหตุผลที่ นักเรียนตัดสินใจเข้ามาเรียนในส่วนกลาง บอมนืมากกว่าเหตุผลที่นักเรียนจะเรียนอยู่ที่ต่างจังหวัด อาจจะคาดคะเนได้ว่า แม้สภาพการณ์ทางการศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะเท่าเทียมกัน ก็ยังมีแนวโน้มที่จะมีผู้นิยมเข้ามาเรียนในส่วนกลาง

อยู่บาง

ผลการวิจัยที่มอบรับสมมติฐาน ข้อ(4) ก็เพราะว่า จากการตอบคำถามของนักเรียนต่างจังหวัด ในเรื่องที่อยู่อาศัย เรื่องการเรียน และการเงิน ปรากฏว่า ปัญหาต่างๆที่นักเรียนประสบในเรื่องที่อยู่อาศัย คิดเป็นคะแนนได้ 472 คะแนน (40.51%) ปัญหาต่างๆในเรื่องการเรียน คิดเป็นคะแนนได้ 440 คะแนน (37.78%) และปัญหาต่างๆในเรื่องการเงิน คิดเป็นคะแนนได้ 253 คะแนน (21.71%) จึงเห็นได้ชัดแจ่มว่านักเรียนต่างจังหวัดประสบปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย มากกว่า เรื่องการเรียนและการเงิน มีเรื่องสำคัญมางเรื่องที่น่าสนใจ จากการวิจัยครั้งนี้ คือ

(1) เรื่องอัตราเพิ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในส่วนกลาง ตั้งแต่ พ.ศ. 2508-2513 ปรากฏว่ามีอัตราเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ในปี พ.ศ.2509 อัตราเพิ่มเป็น 2.92% พ.ศ.2510 อัตราเพิ่มเป็น 6.18% สูงกว่าปี 2509 อยู่ 3.26% ในปีพ.ศ.2511 อัตราเพิ่มเป็น 9.70% สูงกว่า พ.ศ.2510 อยู่ 3.52% ในปีพ.ศ. 2512 อัตราเพิ่มเป็น 11.30% สูงกว่า พ.ศ. 2511 อยู่ 1.62% และ ในปี พ.ศ.2513 อัตราเพิ่มเป็น 17.75% สูงกว่า พ.ศ.2512 อยู่ถึง 6.45% อัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยในรอบ 6 ปี มาขึ้นเป็น 9.57% เป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราเพิ่มในปี 2513 นั้นสูงถึง 17.75% สูงกว่า เป้าหมาย ซึ่งอธิบดีกรมวิสามัญฯ เคยกล่าวไว้ในการ อภิปรายครั้งหนึ่งที่ ห้องประชุมแผนกวิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่า จะขยายรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้น 15% อยู่ถึง 2.75%

(2) จำนวนนักเรียนที่มาจากภาคต่างๆ ไม่ได้สัดส่วนกับประชากรในภาคนั้นๆ จากรายงานเบื้องต้น สำนะโบประชากรและเกษตร พ.ศ.2513¹ ปรากฏว่าในจำนวนประชากรทั้งประเทศ 34,152,000 คนนั้น 39.9% อาศัยอยู่ในภาคเหนือ 36.2% อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 30.4% อาศัยอยู่ในภาคกลาง และ 12.5% อาศัยอยู่ใน

¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 7.

ภาคใต้ สำหรับภาคกลางนั้น ถ้าไม่นับประชากรในจังหวัดพระนครและธนบุรี ซึ่งเป็นประชากรในส่วนกลางจำนวน ๑% ของประชากรทั้งประเทศ แล้ว ก็จะมีจำนวนประชากรในจังหวัดอื่นๆ เพียง 21.4% ของประชากรทั้งประเทศ จากสถิติเหล่านี้ พอจะทราบว่า ประชากรที่กระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคนั้น อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงไปอยู่ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า มีนักเรียนต่างจังหวัดมาจากภาคกลางมากที่สุด (41.69%) รองลงไป 29.43% มาจากภาคใต้ 16.11% มาจากภาคเหนือ และ 12.77% มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีน้อยที่สุด ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดเจนว่า จำนวนนักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนในส่วนกลาง ไม่ได้สัดส่วนกับประชากรที่อาศัยอยู่ในภาคต่างๆ ซึ่งจำนวนนักเรียนที่เข้ามาในส่วนกลางเกือบจะเป็นสัดส่วนยกชั้นกับประชากรที่อาศัยอยู่ในภาคต่างๆ

(3) ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาหลังทางการศึกษา กับ ประสิทธิภาพทางการศึกษา พิจารณาได้จาก ในรอบ 4 ปีก่อน คือจากปี พ.ศ. 2508-2511 ดังนี้

นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 50-59% มีประสิทธิภาพทางการศึกษาเพียง 8.18%

นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 60-69% มีประสิทธิภาพทางการศึกษา 25.13%

นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 70-79% มีประสิทธิภาพทางการศึกษา 71.17%

นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 80-89% มีประสิทธิภาพทางการศึกษา 92.96%

นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 90-100% มีประสิทธิภาพทางการศึกษา 100%

และมีนักเรียนที่ไม่ทราบ คะแนน ม.ศ. 3 อีกพวกหนึ่ง ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มีประสิทธิภาพทางการศึกษาถึง 98.95%

จากผลวิจัยอันนี้ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาหลังทางการศึกษากับประสิทธิภาพทางการศึกษาได้ชัดเจนว่า นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 อยู่ในระดับต่ำก็จะมีประสิทธิภาพทางการศึกษาต่ำไปด้วย นักเรียนที่ได้คะแนน ม.ศ. 3 สูงก็จะมีประสิทธิภาพทางการศึกษาสูงไปด้วย ปังนี้ ภูมิลำเนาทางการศึกษาสูงขึ้นเท่าใด ก็จะมีประสิทธิภาพทางการศึกษาสูงขึ้นเท่านั้น ผลการวิจัยนี้จึงเป็นการยืนยันความเข้าใจของคนทั่วไปที่ว่า นักเรียน

ที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 ในระดับค่าไม่ควรถือจะเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

จากปี พ.ศ. 2508-2511 มีนักเรียนต่างจังหวัดที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 50-59% เข้ามาเรียนในส่วนกลาง 3.86% ของจำนวนนักเรียนที่เข้ามาทั้งหมด และนักเรียนที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 60-69% เข้ามาเรียนถึง 22.02% ของนักเรียนทั้งหมด แต่เนื่องจากนักเรียนพวกนี้ประสิทธิผลทางการศึกษาค่ำต่ำลงแล้ว จึงปรากฏว่ามีเพียง 0.36% และ 5.75% ตามลำดับ ที่เรียนจบหลักสูตรภายใน 2 ปี จากจำนวนผู้ที่เรียนจบหลักสูตรภายใน 2 ปีทั้งหมด หรืออาจจะกล่าวได้ว่าในจำนวนนักเรียนต่างจังหวัดทั้งหมดที่เข้ามาเรียนในส่วนกลางตั้งแต่ พ.ศ. 2508-2511 เป็นนักเรียนที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 มากกว่า 70% อยู่ ประมาณ 26% และเรียนจบหลักสูตรภายใน 2 ปี เพียงประมาณ 6% ของจำนวนนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรภายใน 2 ปีทั้งหมด

แม้ว่า นักเรียนที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 อยู่ในระดับค่าและมีประสิทธิผลทางการศึกษาค่ำมาก ก็ยังปรากฏว่า โรงเรียนรัฐบาลในส่วนกลางยังรับนักเรียนต่างจังหวัดที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 ค่าพวกนี้อยู่อีก ดังจะเห็นได้จาก ปี พ.ศ. 2512 มีนักเรียนต่างจังหวัดที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 50-59% และ 60-69% จำนวน 4.7% และ 21.37% ตามลำดับ เข้ามาเรียนในส่วนกลาง และ ปีพ.ศ. 2513 ก็มีจำนวนนักเรียนที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 50-59% และ 60-69% อยู่ 2.13% และ 19.47% ตามลำดับ และแสดงให้เห็นแนวโน้มว่า จะมีนักเรียนพวกนี้เข้ามาเรียนนอมนู้อีกในปีต่อไป ซึ่งนักเรียนที่ไคคะแนม ม.ศ. 3 ค่าพวกนี้ก็มีจำนวนไม่น้อยนัก ทำให้เกิดการสูญเสียค่าทางการศึกษาเป็นจำนวนไม่น้อยทีเดียว นอกจากรัฐ จะเสียค่าใช้จ่ายเป็นรายหัวแล้ว นักเรียนพวกนี้แต่ละคนก็ยังคงเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว มากเช่นกัน

จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำ ในการรับสมัครคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญ โดยเฉพาะแผนกวิทยาศาสตร์และแผนกศิลป์ มาตรฐานขั้นต่ำตามระเบียบที่โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนถึงระดับ ม.ศ. ปลายใช้คัดเลือกนักเรียนที่จบ ม.ศ. 3 จากโรงเรียนของตนเองขึ้นไปเรียนในชั้น ม.ศ. 4 มีอยู่ว่า จะต้องไคคะแนมสอบไล่ชั้น ม.ศ. 3 ไม่ต่ำกว่า 65% คะแนน

ในหมวดวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ ต้องไม่ต่ำกว่า 60% ตามที่
 จะไปเรียนต่อในแผนก นั้นๆ และคะแนนในหมวดวิชาอื่นๆก็ต้องได้ไม่ต่ำกว่า 50%
 มาตรฐานขั้นต่ำความระ เียบยนี้ก็น่าจะใช้ได้โดยทั่วไป ซึ่งจำทำให้การสูญเสียทางการศึกษา
 ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ลดลงเป็นอันมาก

(4) เกี่ยวกับฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน แม้ว่าข้อมูลการ
 ระบุในด้านการเงินของนักเรียนส่วนมาก (60.69%) จะมีรายได้ค่อนข้างต่ำ (ไม่เกิน
 2,000 บาท) และ นักเรียนส่วนมาก (50.74%) มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 5-7 คน นักเรียน
 นี้น่าจะประสบปัญหาในเรื่องการเงินเป็นจำนวนมาก แต่ก็ปรากฏว่ามี นักเรียนเป็นจำ
 นวนน้อย (44.19%) ที่ประสบปัญหาในเรื่องการเงิน ทั้งนี้อาจจะ เนื่องมาจากนักเรียนส่วน
 มากคงจะไม่ต้องเสียดค่าที่อยู่อาศัย และอาจจะรวมไปถึงค่าอาหารด้วย ทั้งนี้เพราะนัก
 เรียนส่วนมาก (44.27%) พักอยู่กับญาติ 16.41% มีบ้านเป็นของตนเอง 10.44% อาศัย
 อยู่ที่วัด และสำหรับในจำนวนผู้ที่ประสบปัญหาในเรื่องการเงิน ก็ประสบปัญหาที่ไม่ร้าย
 แรงอะไรนัก ที่ มีเงินไม่พอใช้ไม่พอใจทุกเดือน ไม่มีเลย มีเพียง 28.46% เท่านั้นที่
 มีเงินไม่พอใช้เกือบทุกเดือน

(5) จากเหตุผลที่นักเรียนต่างจังหวัดตัดสินใจเข้ามาเรียนในส่วนกลาง 12
 ประการ และเหตุผลที่นักเรียนจะเรียนอยู่ที่ต่างจังหวัด 11 ประการนั้น (ดูตารางที่ 33
 และ 34) ปรากฏว่า มีเหตุผลสอดคล้องของท้องถิ่นอยู่ 6 ประการ ดังนี้

<u>เหตุผลที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนในส่วนกลาง</u>	<u>เหตุผลที่จะ เรียนอยู่ที่ต่างจังหวัด</u>
1. ส่วนกลางมีโรงเรียนดี และมีชื่อเสียงหลาย โรงเรียนให้เลือกเรียน	1. โรงเรียนในต่างจังหวัดมีคุณภาพดีเท่า โรงเรียนในส่วนกลาง
2. เป็นความประสงค์ของบิดามารดา	2. เป็นความประสงค์ของบิดามารดา
3. ต่างจังหวัดมีที่เรียนไม่เพียงพอและแผนก กิลป์ไม่ครบมี	3. ต่างจังหวัดมีที่เรียนเพียงพอ และมี แผนกวิชาที่ต้องการจะเรียน
4. เป็นการ เตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย	4. มีมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยในจังหวัดนั้น
5. การคมนาคมในต่างจังหวัดไม่สะดวก และ	5. การคมนาคมในต่างจังหวัดสะดวก และ

เหตุผลที่คัดค้านใจเข้ามาเรียนในส่วนกลาง

ไม่มีที่พักอยู่ในตัวจังหวัด

6. มีญาติอยู่ในส่วนกลางก่อนแล้ว

เหตุผลที่จะเรียนอยู่ที่ต่างจังหวัด

มีที่พักอยู่ในตัวจังหวัด

6. ไม่มีญาติอยู่ในส่วนกลาง

เหตุผลที่สอดคล้องกันทั้ง 6 ประการนี้ได้เรียงไว้ตามลำดับความสำคัญ โดยไล่คะแนนของเหตุผลที่สอดคล้องกันในแต่ละประการมารวมกัน แล้วเรียงลำดับจากคะแนนมากที่สุด ไปหาคะแนนน้อยที่สุด ทั้งนี้เหตุผลอันแท้จริงซึ่งเป็น มูลเหตุทำให้นักเรียนต่างจังหวัดคัดค้านใจเข้ามาเรียนในส่วนกลางก็คงจะเป็น 6 ประการดังกล่าวแล้ว

สำหรับเหตุผลประการแรกนั้น ก็สอดคล้องกับผลวิจัยของ ราศรี ประสิทธิ์ไชย² ซึ่งได้ทำไว้ในปี พ.ศ. 2510 ว่า เหตุผลสำคัญที่สุดของนักเรียนจะมาเรียนต่อในกรุงเทพฯ คือในกรุงเทพฯ มีโรงเรียนดีและมีชื่อเสียงมาก และทั้งเป็นการยืนยันมูลเหตุประการสำคัญที่สุด ที่ทำให้เด็กเรียนต่างจังหวัดหลังไหลเข้ามาเรียนในส่วนกลางดังใดกล่าวแล้วในตอนต้นของการวิจัยนี้

เหตุผลประการที่ 2 ก็สอดคล้องกับการวิจัย ของศิริ ทองเสริม³ ที่ได้ทำไว้ในปี พ.ศ. 2508 ว่า เหตุที่นักเรียนส่วนมากย้ายเข้ามาศึกษาต่อในพระนครนั้น เป็นความประสงค์ของบิดามารดา และยืนยันในความคิดเห็นตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนรัฐบาลที่ว่า บิดามารดา นิยมที่จะส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อที่จะเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ซึ่งความเห็นอันนี้ยังมีอิทธิพลมาจนถึงทุกวันนี้

สำหรับเหตุผลประการที่ 3 ที่ว่าต่างจังหวัดมีที่เรียนไม่เพียงพอและแผนกศิลป์ไม่ค่อยมี ตามประสพการณ์ของผู้วิจัยเองก็เคยพบว่า ในจังหวัดที่มีชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มงแผนกวิทยาศาสตร์แผนกเดิวนั้น ทำให้เด็กเรียนต่างจังหวัดที่อยากจะเรียน

² ราศรี ประสิทธิ์ไชย . เรื่องเดิม.

³ ศิริ ทองเสริม. เรื่องเดิม.

แผนกศิลป์ในจังหวัดนั้น ส่วนหนึ่งต้องย้ายเข้ามาเรียนในสวนกลาง อีกส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถเข้ามาเรียนในสวนกลางได้ ก็จำเป็นต้องเรียนในแผนกวิทยาศาสตร์ ทั้งที่ตนเองมีความสามารถที่จะเรียนในแผนกศิลป์ได้ ก็ต้องประสบกับความผิดหวังในการเรียนในแผนกวิทยาศาสตร์ เพราะไม่มีทางเลือก ทำให้เสียเวลาในการเรียนไปโดยไร้เหตุ

(6) เกี่ยวกับปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย ปรากฏว่า นักเรียนต่างจังหวัดประสบปัญหา ที่สำคัญที่สุด คือเรื่องที่อยู่อาศัย อยู่ไกลโรงเรียน เป็นอุปสรรคในการเดินทางไปโรงเรียน ซึ่งจากผลวิจัยครั้งนี้นักเขียนได้เห็นโดยชัดเจนว่า นักเรียนต่างจังหวัดที่เสาะเรียนอยู่ในจังหวัดพระนครนั้นมีเพียง 17.72% เท่านั้นที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกับโรงเรียนที่เรียนอยู่ นอกนั้น 50.53% อยู่ในอำเภออื่น 20.65% อยู่ในจังหวัดธนบุรี และ 9.40% อยู่ในจังหวัดใกล้เคียง และจากการสำรวจของกรมวิสามัญศึกษาเอง ก็ปรากฏว่ามีนักเรียนมัธยมศึกษาเพียง 31% เท่านั้นที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่อยู่ในตำบลหรืออำเภอที่ตนอยู่อาศัย อีก 69% ไปเรียนในต่างตำบลและต่างอำเภอทั้งสิ้น⁴

จากการสำรวจปัญหา การเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนที่อยู่ห่างไกล จากโรงเรียนตั้งแต่ 5 กิโลเมตรขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2508 ของเฉลิมศรี จิมะวงษ์⁵ ปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ถึง 2 ชั่วโมง ในการเดินทางมาโรงเรียน และนักเรียนครึ่งหนึ่งต้องเป็นครอบครัวประจำทาง หรือเรือโดยสารนาน 10-20 นาที เป็นประจำทุกวัน ในการเดินทางนั้น ต้องประสบปัญหาจราจรคับคั่ง คิควัด และการโดยสารบนรถประจำทางที่เบียดเสียด ยึดเบียด

⁴ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ รายวัน ฉบับวันพุธที่ 3 มีนาคม 2514.

⁵ เฉลิมศรี จิมะวงษ์ . "การสำรวจปัญหาต่างๆในการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียนที่มีได้เรียนอยู่ในโรงเรียนใกล้บ้าน ในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2508." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต , 2508. (อักษิสาเนา)

(7) นักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สาขาสามัญ ประสบปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย มากกว่า การเรียนและการเงิน ตรงกันข้ามกับนักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาอาชีพ ซึ่งประสบปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย น้อยกว่าการเรียนและการเงิน⁶

สรุป

สิ่งที่ค้นพบสำคัญๆ จากการวิจัยครั้งนี้

(1) ในรอบ 6 ปีที่แล้วมา (พ.ศ. 2508-2513) โดยเฉลี่ยแล้วจะมีนักเรียนที่จบ ม.ศ. 3 จากต่างจังหวัดอยู่ ร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียนชั้น ม.ศ. 4 ทั้งหมดใน ส่วนกลาง

(2) จากการวิเคราะห์เป็นรายจังหวัด ปรากฏว่า มีนักเรียนที่มาจาก 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และสุราษฎร์ธานี มากที่สุด โดยเฉลี่ยแล้ว จากปี พ.ศ. 2508-2513 มีนักเรียนเข้ามาเรียนในส่วนกลางปีละ 70, 65 , และ 64 คนตามลำดับ หรือในจำนวนนักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนในส่วนกลางในระดับ ม.ศ. 4 100 คน จะมาจาก 3 จังหวัดนี้ประมาณ จังหวัดละ 6 คน

(3) ในรอบ 4 ปี จาก พ.ศ. 2508-2511 นักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนต่อในส่วนกลางมีประสิทธิผลทางการศึกษา 75.67% หรือในจำนวนนักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนต่อในส่วนกลาง 100 คน มีผู้ที่เรียนจบหลักสูตรภายใน 2 ปีประมาณ 76 คน

(4) มุขเหตุ 6 ประการที่ทำให้นักเรียนต่างจังหวัดตัดสินใจ มาเรียนในส่วนกลาง เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนในส่วนกลางมีคุณภาพดีกว่าในต่างจังหวัด
2. เป็นความประสงค์ของบิดามารดา

⁶ วิเชิด. ผาสุก. เรื่องเดิม . . .

3. ต่างจังหวัดมีที่เรียนไม่เพียงพอ และไม่ยอมมีแผนกพิเศษ
4. เป็นการเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย
5. การคมนาคมในต่างจังหวัดไม่สะดวก และไม่มีบ้านพักอยู่ในตัวจังหวัด
6. มีวิชาอยู่ในส่วนกลางก่อนแล้ว

(๕) ปัญหาที่สำคัญที่สุดในเรื่องที่อยู่อาศัยที่นักเรียนต่างจังหวัดประสบ คือ ที่อยู่อาศัยอยู่ห่างไกลโรงเรียนเป็นอุปสรรคในการเดินทางไปโรงเรียน เนื่องจากการจราจรที่แออัด และ ปัญหาที่สำคัญที่สุดในเรื่องการเรียนที่นักเรียนประสบ ก็คือ มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษอ่อน จึงเรียนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสไม่คอยได้ผล

ข้อเสนอแนะ

- (๑) ในการขยายรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ของโรงเรียนรัฐบาลในส่วนกลาง ในปีต่อไป ควรจะคำนึงว่า ในจำนวน ๑๐๐ ที่นั่งที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ จากต่างจังหวัดเสีย ๘๐ ที่นั่ง
- (๒) ควรจะให้แผนกจัดสถานที่เรียนและแนะแนว ของกรมวิสามัญศึกษา เป็นศูนย์กลางในการสอนคัดเลือกนักเรียนต่างจังหวัดที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลในส่วนกลาง โดยจัดให้นักเรียนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ไกลที่มากที่สุด
- (๓) ควรจะกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ของนักเรียนที่จะเรียนต่อในระดับ ม.ศ. ๔ สายสามัญ โดยจะต้องได้คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมปีที่ ๓ ไม่ต่ำกว่า ๖๕% และคะแนนหมวดวิชาหลักที่จะเรียนในแผนกวิทยาศาสตร์หรือศิลป์ ต้องไม่ต่ำกว่า ๖๐% และคะแนนรวมในหมวดวิชาอื่นๆ ต้องไม่ต่ำกว่า ๕๐% ซึ่งเป็นระเบียบที่โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้คัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ขึ้นไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในโรงเรียนนั้นๆอยู่แล้ว ก็ควรจะเป็นมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับนักเรียนโดยทั่วไปได้ก็ทีเดียว
- (๔) ควรจะมีการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนต่างจังหวัด โดยเฉพาะควรจะได้มีการนิเทศการสอนกันอย่างจริงจัง
- (๕) ทุกๆปี ควรจะได้มีการสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียน

ชั้นมัธยมปีที่ 3 ภายในจังหวัด เพื่อจะได้ทราบว่า มีจำนวนนักเรียนสักเท่าใด ที่จะเรียน
 ต่อในระดับ ม.ศ. 4 สายสามัญในจังหวัดนั้น เพื่อการขยายชั้นเรียนหรือรับนักเรียนเพิ่ม
 ได้ถูกต้อง ซึ่งบางที่อาจจะมีโครงการที่จะมีรถรับส่งนักเรียน หรือ อาจจะทำหอพักสำหรับ
 นักเรียนประจำที่มาจากต่างอำเภอ โดยทดลองทำใน 3 จังหวัด คือ จังหวัด
 นครศรีธรรมราช สงขลาและสุราษฎร์ธานี เสียก่อน ถ้าได้ผลดี ก็อาจจะขยายไปยังจัง
 หวัดอื่นๆ ต่อไป

(6) การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง โรงเรียนในต่าง
 จังหวัดควรจะได้มีการติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนตลอดเวลา แสดงผลงานก้าว
 หน้าของโรงเรียนให้เป็นที่เชื่อถือของผู้ปกครองนักเรียนได้ บางที่อาจจะโน้มน้าวทัศนคติที่
 ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนต่อในส่วนกลางได้

(7) ควรจะมีการปรับปรุงโครงการแนะแนวของโรงเรียนในต่างจังหวัดให้ได้
 ผลจริงจัง เพื่อให้ให้นักเรียนได้เดินไปในทางที่ถูกต้อง โดยถ้าไม่สามารถที่จะเรียนใน
 สายสามัญได้แล้ว ก็ให้เลือกเรียนวิชาชีพที่ถนัด

(8) การวิจัยในอนาคต ควรจะได้ศึกษาถึงสถานภาพทางการศึกษา เศรษฐ
 กิจและสังคม ของนักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสา
 มัญญ์ในโรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลาง ซึ่งคาดว่า จะมีจำนวนมากกว่าที่เรียนอยู่ในโรงเรียน
 รัฐบาลหลายเท่า เพื่อจะได้ข้อมูลประกอบในการวางแผนการศึกษาใน ส่วนกลางและใน
 ส่วนภูมิภาค ให้ดียิ่งขึ้น